

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

WPISUJE ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*Miejsce
na naklejkę
z kodem*

**EGZAMIN MATURALNY
Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE**

MAJ 2014

dla osób niesłyszących

POZIOM PODSTAWOWY

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 16 stron (zadania 1 – 30). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołowi nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

**Czas pracy:
120 minut**

**Liczba punktów
do uzyskania: 100**

MWO-P1_7P-142

Zadanie 1. (2 pkt)

Do każdego określenia osoby (A.–B.) dopasuj opis (1.–3.). Wpisz w wyznaczone miejsca numery, którymi oznaczono te opisy. Jednego opisu nie można dopasować.

Opis osoby	
1.	Jest krytyczny wobec norm grupowych.
2.	Ma niechętny, wrogi stosunek do cudzoziemców.
3.	Chętnie pomaga innym ludziom.

A. altruista – .....

B. ksenofob – .....

Zadanie 2. (3 pkt)

Do każdego opisu dopasuj nazwę typu rodziny. Odpowiedzi wybierz spośród: monogamiczna, matrylinearna, patrylinearna, partnerska, poligamiczna. Dwóch odpowiedzi nie można dopasować.

Kryterium		Opis typu rodziny	Nazwa typu rodziny
A.	dziedziczenie	Rodzina, w której dziedziczenie nazwiska i majątku jest tylko po ojcu.	
B.	relacje interpersonalne	Rodzina, w której małżonkowie wspólnie decydują.	
C.	maążeństwo	Rodzina, w której mażeństwo składa się z dwóch osób.	

Zadanie 3. (8 pkt)

Na podstawie materiałów źródłowych i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Mapa. Gęstość zaludnienia w Polsce według województw

Na podstawie: *Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Podstawowe informacje o sytuacji demograficzno-społecznej ludności Polski oraz o zasobach mieszkaniowych*, Warszawa 2012, s. 8.

O sytuacji demograficznej w Polsce

Od spisu w 2002 roku liczba ludności Polski zwiększyła się o 271 tys. Nowy spis powszechny pokazał, że ok. 1,94 mln Polaków było za granicą dłużej niż 3 miesiące, a 2/3 z nich było tam już 12 miesięcy i dłużej. Średnia gęstość zaludnienia to 123 os/km². W Polsce jest już 107 kobiet na 100 mężczyzn. Zmniejszyła się liczba urodzeń dzieci. Badania GUS na temat przynależności narodowo-etnicznej pokazały, że w Polsce największa jest jednorodna polska tożsamość narodowa (91,56%). Najliczniejsze inne tożsamości to: tożsamość śląska – 809 tys., kaszubska – 212 tys. i niemiecka – 109 tys.

Na podstawie: „Polityka” 2012, nr 13.

A. Podaj nazwę wymienionej w tekście grupy posługującej się językiem regionalnym według prawa Rzeczypospolitej Polskiej oraz nazwę województwa, które zamieszkuje największa liczba jej przedstawicieli.

Nazwa grupy – .....

Nazwa województwa – .....

B. Podkreśl dwie przyczyny, które powodują, że liczba ludności Polski nie zwiększa się tak bardzo, jak dawniej.

1. Większa liczba kobiet w stosunku do liczby mężczyzn.
2. Inna niż polska tożsamość narodowo-etniczna.
3. Zmniejszenie się liczby urodzeń dzieci.
4. Emigracja zarobkowa Polaków.
5. Mała gęstość zaludnienia.

C. Podaj nazwę województwa, w którym gęstość zaludnienia

- 1. jest mniejsza niż połowa średniej gęstości zaludnienia w Polsce.**

.....

- 2. jest ponad dwa razy większa niż średnia gęstość zaludnienia w Polsce.**

.....

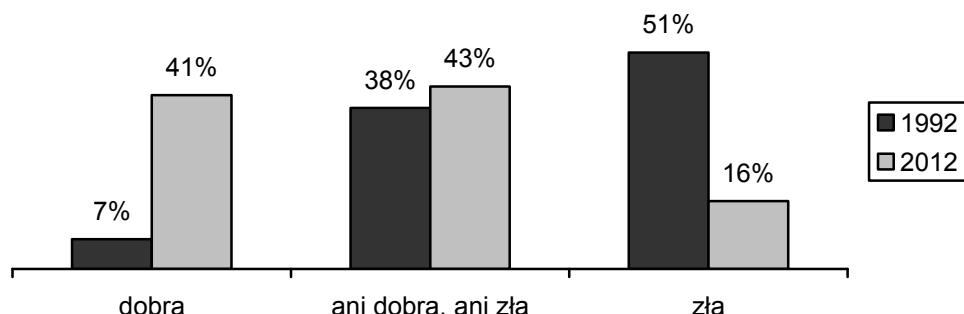
D. Na podstawie mapy oraz własnej wiedzy uzupełnij tabelę. Do każdego opisu dopisz nazwę województwa i istniejącą w nim gęstość zaludnienia.

	Opis województwa	Nazwa województwa	Gęstość zaludnienia
1.	W województwie tym leżą: Jelenia Góra, Legnica, Wałbrzych i Wrocław. Graniczy z dwoma krajami należącymi do UE.		
2.	W województwie tym leżą: Krosno, Przemyśl, Rzeszów i Tarnobrzeg. Graniczy z krajem należącym do UE, jak i z krajem nienależącym do UE.		

Zadanie 4. (3 pkt)

Na podstawie wykresu zdecyduj, które zdania są prawdziwe, a które – fałszywe. Wpisz w tabeli **prawda** (zdanie prawdziwe) lub **fałsz** (zdanie fałszywe).

Wykres. Ocena sytuacji materialnej własnego gospodarstwa domowego w Polsce w 1992 i 2012 roku

Na podstawie: *Nastroje społeczne w styczniu*, Komunikat z badań CBOS BS/14/2012.

	Zdanie	Prawda lub Fałsz
A.	W 2012 roku w stosunku do roku 1992 procent badanych dobrze oceniających swoje warunki materialne zwiększył się o 34 procent.	
B.	Na wykresie pokazano odpowiedzi wszystkich osób badanych w 1992 roku.	
C.	Procent ocen negatywnych sytuacji materialnej własnego gospodarstwa domowego zmniejszył się w latach 1992–2012 o więcej niż 40 procent.	

Zadanie 5. (2 pkt)

Do każdego plakatu wymyśl i podaj tytuł akcji, do której można go wykorzystać.

 Napis: Zarząd Transportu Miejskiego	 Napis: Myślisz, że to czyni Cię piękną?
A.	B. ....

Zadanie 6. (2 pkt)

Do każdej informacji dopisz nazwę zasady nabywania obywatelstwa.

	Informacja o nabywaniu obywatelstwa	Nazwa zasady
A.	Obywatelstwo nadane w wyniku urodzenia się z rodziców będących obywatelami danego państwa.	
B.	Obywatelstwo nadane w wyniku urodzenia się na terytorium danego państwa.	

Zadanie 7. (2 pkt)

Na podstawie tekstu źródłowego i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Jest to uprawnienie określonej prawnie liczby obywateli do rozpoczęcia procesu ustawodawczego.

Na podstawie: B. Banaszak, A. Preisner, *Wprowadzenie do prawa konstytucyjnego*, Wrocław 1992, s. 137–138.

A. Podaj nazwę opisanej powyżej formy demokracji bezpośredniej.

.....

B. Podaj minimalną liczbę obywateli, którzy mogą skorzystać z tej formy demokracji bezpośredni w Rzeczypospolitej Polskiej.

.....

Zadanie 8. (5 pkt)

Na podstawie tekstu źródłowego i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Wyniki wyborów do Sejmu RP w 2011 roku

W niedzielnych wyborach parlamentarnych PO otrzymała 39,18 procent głosów, PiS – 29,89, RP – 10,02, PSL – 8,36, SLD – 8,24, PJN – 2,19, Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikkego – 1,06, Polska Partia Pracy – 0,79, Prawica – 0,24 a MN – 0,19.

Na podstawie: pkw.gov.pl

A. Podaj nazwę zasady wyborczej, która jest tylko w wyborach do Sejmu RP spośród innych wyborów centralnych organów państwa.

.....

B. Podaj, jaki jest procentowy próg wyborczy dla koalicji partyjnych w wyborach do Sejmu RP.

.....

C. Podaj pełne nazwy partii politycznych lub komitetów wyborczych, które otrzymały miejsca w Sejmie RP w wyborach w 2011 roku.

• .....

• .....

• .....

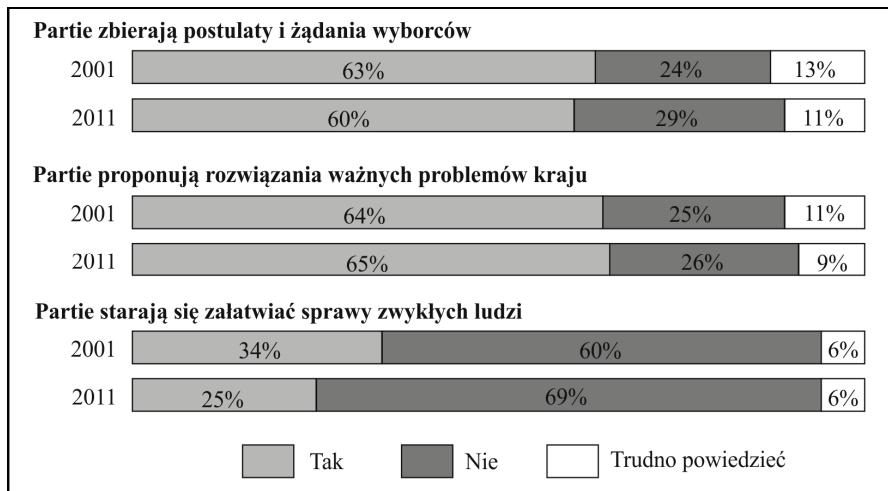
• .....

• .....

Zadanie 9. (3 pkt)

Na podstawie wykresów zdecyduj, które zdania są prawdziwe, a które – fałszywe. Wpisz w tabeli prawda (zdanie prawdziwe) lub fałsz (zdanie fałszywe).

Wykresy. Postawy wobec partii politycznych

Na podstawie: *Opinie o działalności partii politycznych*, Komunikat z badań CBOS BS/140/2011.

	Zdanie	Prawda lub Fałsz
A.	W 2011 roku procent pytanych osób, które uważają, że partie zbierają postulaty i żądania wyborców zwiększył się w porównaniu z 2001 rokiem o 3 procent.	
B.	W 2001 roku procent pytanych osób, które uważają, że partie starają się załatwiać sprawy zwykłych ludzi zmniejszył się w porównaniu z 2001 rokiem o więcej niż 9 procent.	
C.	W 2001 roku co czwarta pytana osoba zgadzała się ze stwierdzeniem, że partie polityczne proponują rozwiązania ważnych problemów kraju.	

Zadanie 10. (3 pkt)

Na podstawie fragmentów *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej* do każdej podanej zasady dopasuj numer artykułu. Jednego numeru artykułu nie można dopasować.

Art. 3. Rzeczpospolita Polska jest państwem jednolitym.

Art. 4.1. Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu.

Art. 7. Organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa.

Art. 10.1. Ustrój Rzeczypospolitej Polskiej opiera się¹ na podziale i równowadze władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sądowniczej.

	Nazwa zasady	Numer artykułu <i>Konstytucji RP</i>
A.	zasada praworządności	
B.	zasada suwerenności narodu	
C.	zasada unitarnej formy państwa	

Słowniczek:

¹ Opiera się – tu: charakteryzuje się.

Zadanie 11. (1 pkt)

Podkreślnazwę organu władzy, który w Rzeczypospolitej Polskiej nie może uczestniczyć w odwołaniu ministra.

- A. Sejm RP
- B. Senat RP
- C. Prezydent RP
- D. Prezes Rady Ministrów

Zadanie 12. (3 pkt)

Do każdego naczelnego organu państwa dopasuj dwa numery, którymi oznaczono jego kompetencje konstytucyjne. Odpowiedzi wybierz spośród: 1. nadawanie orderów i odznaczeń; 2. koordynacja i kontrola pracy organów administracji rządowej; 3. uchwalanie ustaw; 4. ochrona interesów Skarbu Państwa; 5. nadzór nad działalnością sądów powszechnych; 6. stosowanie prawa łaski; 7. powoływanie komisji śledczej. Jednej odpowiedzi nie można dopasować.

	Nazwa organu	Numery kompetencji	
A.	Sejm	•	•
B.	Prezydent RP	•	•
C.	Rada Ministrów	•	•

Zadanie 13. (1 pkt)

Podkreślnapoprawne zakończenie zdania.

O trójpodziale władzy w Polsce świadczy

- A. podział na jednostki administracyjne zwane województwami.
- B. podział władzy na ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą.
- C. określenie kompetencji, które mają organy jednostek samorządu terytorialnego.
- D. przekazanie kompetencji władzy państwowej organom jednostek samorządu terytorialnego.

Zadanie 14. (4 pkt)

Uzupełnij tabelę – wpisz w odpowiednie miejsca właściwe nazwy organów stanowiących i kolejnych organów wykonawczych samorządu terytorialnego w Rzeczypospolitej Polskiej.

	Szczebel samorządu terytorialnego	Organ stanowiący	Kolegialny organ wykonawczy
A.	powiat ziemski		
B.	województwo		

Zadanie 15. (3 pkt)

**Do każdej nazwy aktu prawnego dopasuj nazwę organu władzy, który go stanowi.
Odpowiedzi wybierz spośród: rada gminy, wojewoda, Rada Ministrów, Sejm.**

A. Ustawa [...] o samorządzie gminnym.

.....

B. Rozporządzenie [...] w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2013 r.

.....

C. Uchwała [...] w sprawie określenia wysokości stawek podatku¹ od nieruchomości.

.....

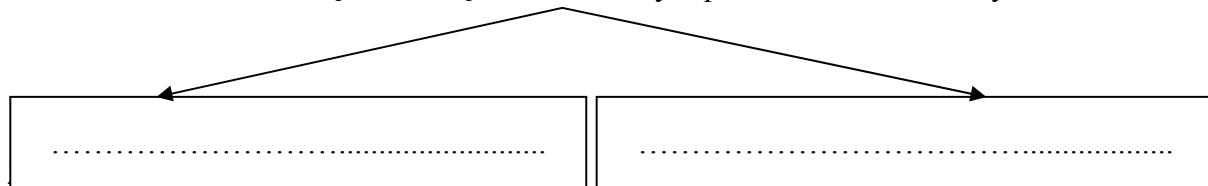
Słowniczek:

¹ Stawka podatku – tu: podatek.

Zadanie 16. (2 pkt)

Uzupełnij brakujące informacje o procesie ustawodawczym w Polsce.

Konstytucyjne organy władzy
uczestniczące obowiązkowo w każdym procesie ustawodawczym

Zadanie 17. (6 pkt)

Na podstawie podanych informacji uzupełnij tabelę dotyczącą wniesienia pozwu.

Pracodawca: SFD Sp. z o.o., ul. Białostocka 431, 64-100 Leszno.

Pracownik: Piotr Kowalski, ul. Kwiatowa 55C/31, 64-000 Kościan.

Dotyczy: pracodawca nie wypłacił 440 złotych wynagrodzenia.

1. Wartość przedmiotu sporu (kwota w złotych, cyframi i słownie)	2. Sąd, do którego jest składany pozew (nazwa sądu; nazwa miasta, w którym jest sąd; nazwa wydziału sądu)
	..... W .....
	Wydział .....
3. Strona powodowa	4. Strona pozwana
3.1. Powód i jego adres	4.1. Pozwany i jego adres
W rubrykach 3.1 i 4.1 należy podać: imię i nazwisko osoby fizycznej bądź pełną nazwę osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej lub organizacji mających zdolność sądową oraz adres siedziby ze wskazaniem kodu pocztowego, miejscowości, ulicy, numeru domu i lokalu.	

Zadanie 18. (4 pkt)

Do każdego przepisu prawnego z kodeksu obowiązującego w Polsce dopisz nazwę rodzaju prawa.

	Fragment kodeksu	Rodzaj prawa
A.	Przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.	
B.	Na postanowienie w sprawie wstrzymania wykonania decyzji służy stronie zażalenie, chyba że postanowienie wydał minister lub samorządowe kolegium odwoławcze.	
C.	Kto kradnie z włamaniem, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.	
D.	Postanowienia regulaminów i statutów nie mogą być mniej korzystne dla pracowników niż postanowienia układów zbiorowych pracy i porozumień zbiorowych.	

Zadanie 19. (1 pkt)

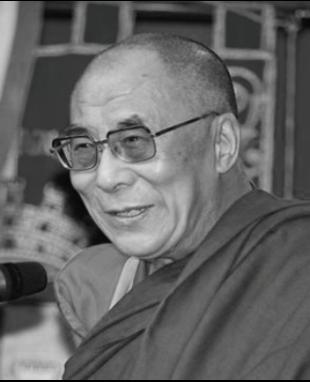
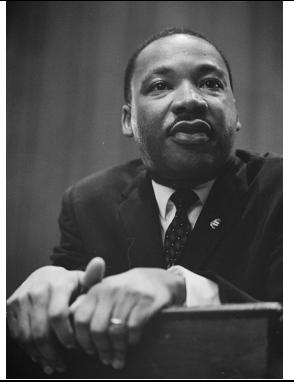
Podkreśl poprawne zakończenie zdania.

Zasada instancyjności w polskim wymiarze sprawiedliwości oznacza, że

- A. każda sprawa musi być rozpatrywana w sądach dwóch instancji.
- B. na wyrok sądu pierwszej instancji musi zgodzić się sąd drugiej instancji.
- C. istnieje możliwość odwołania się od orzeczenia sądu pierwszej instancji do sądu drugiej instancji.
- D. działalność prawodawcza sądów pierwszej instancji jest kontrolowana przez sądy drugiej instancji.

Zadanie 20. (3 pkt)

Napisz, jak nazywają się przedstawione osoby znane z działalności na rzecz praw człowieka i nagrodzone za tę działalność Pokojową Nagrodą Nobla. Podpisz fotografie.

		
Przywódca buddyzmu tybetańskiego; od 1959 roku będący na uchodźstwie.	Założycielka zgromadzenia Misjonarek Miłości; błogosławiona Kościoła katolickiego.	Pastor walczący o zlikwidowanie dyskryminacji rasowej w USA; zamordowany przez przeciwników.
A.	B.	C. ....

Zadanie 21. (3 pkt)

Przeczytaj tekst i odpowiedz na pytania.

Podczas konferencji o uniwersalności praw człowieka [wiele osób, używając argumentów filozoficznych, nie zgadzało się z tym, że są one powszechnie potrzebne]. [...] Nigdy nie zapomnę wystąpienia siedzącego w końcu sali ciemnoskóregomeżczyzny. – *Na imię mi Koi* – powiedział – *Jestem z Kenii. Siedziałem w więzieniu 17 lat, byłem torturowany¹, nie mam chyba ani jednej kości, która nie była złamana [...]. Chcę wam powiedzieć dwie rzeczy – mówił dalej – Po pierwsze, że kiedy siedziałem w więzieniu, moi kaci² rozmawiali ze mną. Chcieli, żebyem współpracował, wydał towarzyszy³. Na przemian grozili mi i obiecywali. Rozumiałem wszystko, co mówią. Teraz, kiedy rozmawiacie tu tak naprawdę o moim życiu, rozumiem mało. Jednak zrozumiałem dość, żeby powiedzieć drugą rzecz. Niektórzy z was mówią, że prawa człowieka nie są uniwersalne. Podajecie skomplikowane argumenty. Chcę wam powiedzieć, że kiedy siedziałem w więzieniu, kiedy mnie torturowali, nigdy ani przez chwilę nie przyszło mi do głowy⁴, że jest jakiś powód usprawiedliwiający zadawanie⁵ przez jednego człowieka takiego bólu drugiemu człowiekowi.*

Źródło: W. Osiatyński, *Dziękuję ci, Koi, czyli prawa człowieka i ich granice*, „Gazeta Wyborcza” 2010, nr 289.

Słowniczek:

¹ Torturowany – tu: bity, męczony.

² Kaci – tu: ludzie, którzy biją, zabijają.

³ Wydał towarzyszy – tu: zdradził kolegów.

⁴ Nie przyszło mi do głowy – nie pomyślałem.

⁵ Zadawanie – tu: robienie, czynienie.

A. Napisz, co to jest uniwersalność praw człowieka.

.....
.....

B. Napisz, o jakich dwóch sprawach uzasadniających uniwersalność praw człowieka mówił Koi.

- .....
- .....
- .....
- .....

Zadanie 22. (3 pkt)

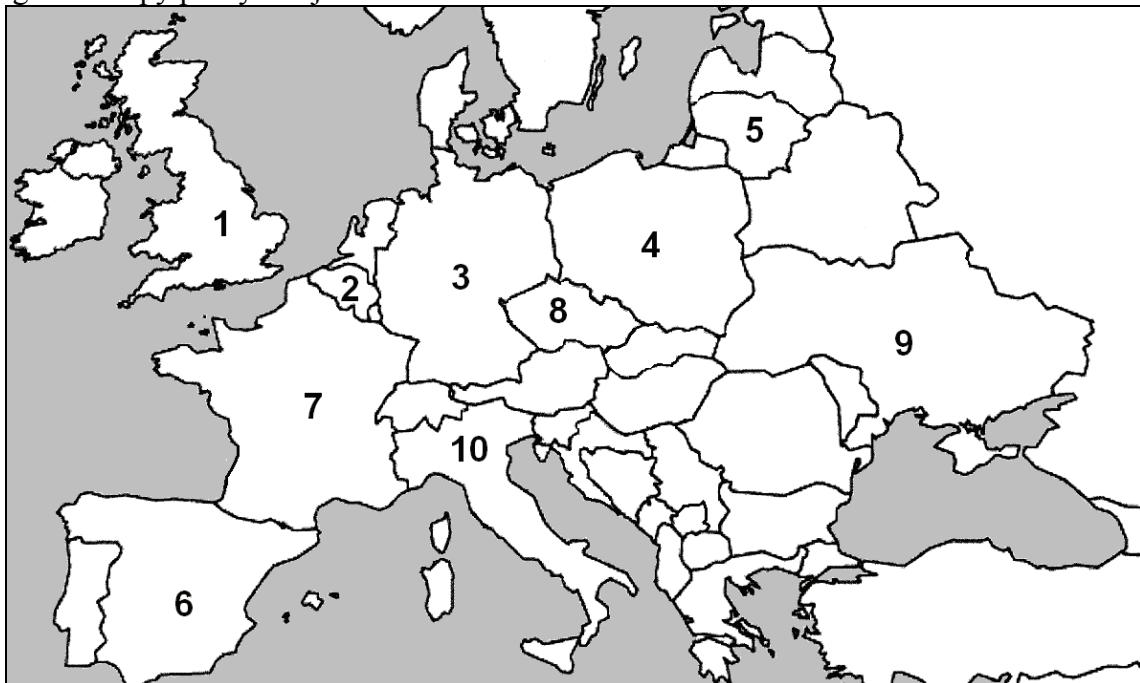
Do każdego opisu kompetencji dopisz nazwę organu Organizacji Narodów Zjednoczonych.

	Opis kompetencji	Nazwa organu
A.	Organ plenarny ONZ złożony z przedstawicieli wszystkich państw członkowskich.	
B.	Organ, którego stałymi członkami są: USA, Wielka Brytania, Francja, Rosja i Chiny. Jest odpowiedzialny za działania na rzecz pokoju na świecie.	
C.	Organ, którego jednym z zadań jest współpraca z organizacjami wyspecjalizowanymi ONZ. Zajmuje się m.in. sprawami ekonomicznymi, kulturalnymi i prawami człowieka.	

Zadanie 23. (3 pkt)

Na podstawie mapy i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Fragment mapy politycznej

1. Podkreśloudź z numerami państw, które podpisały traktat o powołaniu Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali.

- A. 1, 5   B. 6, 9   C. 3, 8   D. 2, 10

2. Podkreśloudź z numerami państw, które przyłączyły się do Unii Europejskiej 1 maja 2004 roku.

- A. 6, 7   B. 3, 9   C. 4, 5   D. 1, 8

3. Podkreśloudź z numerami państw, na terenie których są siedziby Parlamentu Europejskiego.

- A. 2, 7   B. 3, 7   C. 1, 3   D. 1, 10

Zadanie 24. (2 pkt)

Do każdej fotografii oraz informacji o polityku kierującym instytucją Unii Europejskiej dopisz nazwę tej instytucji.

	Martin Schulz – socjaldemokrata niemiecki, w 2012 roku został przewodniczącym jednej z instytucji UE.		Herman Van Rompuy – b. premier Belgii, w 2009 roku został przewodniczącym jednej z instytucji UE.
A.....	B.....		

Zadanie 25. (2 pkt)

Wydarzenie chronologicznie pierwsze zaznacz w tabeli literą P, a wydarzenie chronologicznie ostatnie – literą O.

	Wydarzenie	Chronologia
A.	Ratyfikacja przez Polskę traktatu lizbońskiego.	
B.	Podpisanie przez Polskę traktatu akcesyjnego.	
C.	Przystąpienie Polski do strefy Schengen.	
D.	Wstąpienie Polski do Unii Europejskiej.	

Zadanie 26. (3 pkt)

Na podstawie ilustracji zdecyduj, które zdania są prawdziwe, a które – fałszywe. Wpisz w tabeli prawda (zdanie prawdziwe) lub fałsz (zdanie fałszywe).

Rysunek z galerii Artura Krynickiego

Źródło: <http://wiadomosci.wp.pl>

	Zdanie	Prawda lub Fałsz
A.	Autor rysunku pokazuje, że Henryk ma pracę poniżej swoich kwalifikacji.	
B.	Na rysunku przedstawiono przykład pracy Polaków poza granicami kraju.	
C.	Autor rysunku pokazuje, że do pracy w banku wymagane jest wyższe wykształcenie.	

Zadanie 27. (4 pkt)

Spośród podanych zdań wybierz cztery zdania, w których są same fakty. Wpisz odpowiednie litery w wyznaczone miejsca.

- A. Wracający do ojczyzny emigranci po powrocie z zagranicy są w szoku.
- B. O szoku kulturowym związanym z wyjazdem za granicę dużo już napisano, a szok powrotny jest często silniejszy od tego, który emigrant przeżywał za granicą.
- C. Z badań przeprowadzonych przez amerykańskie Biuro Spraw Wewnętrznych wynika, że 69% wracających z emigracji przeżywa szok powrotny.
- D. Z innych badań – przeprowadzonych na Uniwersytecie Nevady – wynika, że 45% emigrantów odczuwa niepokój i stany lękowe po powrocie do kraju, a 34% żałuje, że zdecydowało się wrócić.
- E. Najgorsze jest dla ludzi to, że szok powrotny jest zjawiskiem, o którym wcześniej nie wiedzieli – mówi prof. Halina Grzymała-Moszczyńska z Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- F. Poważnym problemem są powroty dzieci. Wracają do szkół, gdzie mają duże trudności z przystosowaniem się i nie ma im kto pomóc. Nauczyciele nie są przygotowani do pracy z takimi dziećmi – mówi prof. Grzymała-Moszczyńska.

Na podstawie: M. Zaraska, *Jaka obca ta ojczyzna*, polska.newsweek.pl

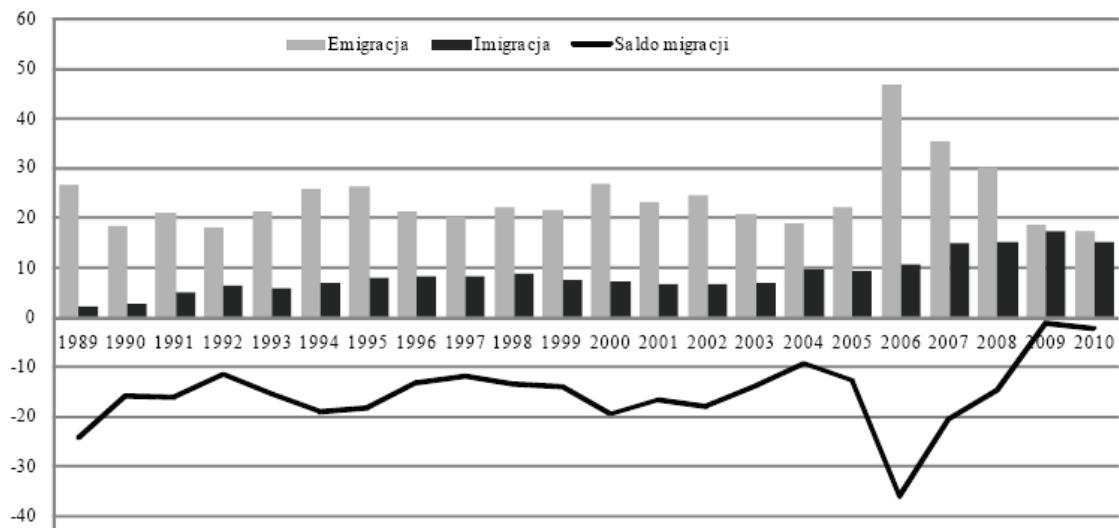
Zdania, w których są tylko fakty:

☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Zadanie 28. (3 pkt)

Na podstawie wykresu zdecyduj, które zdania są prawdziwe, a które – fałszywe. Wpisz w tabeli **prawda** (zdanie prawdziwe) lub **fałsz** (zdanie fałszywe).

Wykres. Emigracja z Polski i imigracja do Polski w latach 1989–2010 (w tys. osób)

Źródło: *Sytuacja demograficzna Polski. Raport 2010–2011*, red. Z. Strzelecki, Warszawa 2011, s. 159.

	Zdanie	Prawda lub Fałsz
A.	W latach 1989–2010 w każdym roku więcej osób przyjeżdżało do Polski na stałe niż z niej wyjeżdżało.	
B.	W pierwszym roku po wstąpieniu do Unii Europejskiej emigracja z Polski zwiększyła się.	
C.	Dodatnie saldo migracji po raz pierwszy było w 2009 roku.	

Zadanie 29. (4 pkt)

Na podstawie tekstu wpisz do tabeli po dwa czynniki, które utrudniają i dwa czynniki, które ułatwiają Polakom znalezienie pracy po powrocie z emigracji.

Osoby, które wyjechały nie wracają, gdyż nie mają do czego. Jest to pokolenie, dla którego w Polsce nie ma pracy. Jest to też pokolenie złego systemu edukacji. Dlatego nie są oni atrakcyjnym pracownikiem dla pracodawców. Dla pracodawcy nie jest ważne to, że byli odważni i wyjechali. Ważne jest doświadczenie (a tego nie mają) a także dokumenty potwierdzające kwalifikacje, kursy, szkolenia.

Decyzje o powrocie muszą być przemyślane. Badania pokazują, że około jedna trzecia emigrantów wraca. Wracają z pieniędzmi, wiedzą, językami i doświadczeniem z Zachodu. Jednak większość zostaje.

Co robią osoby, które w Wielkiej Brytanii straciły pracę? Zaczynają pracować nielegalnie, bez umowy o pracę. W ten sposób próbują poradzić sobie w tym trudnym okresie. Wielu z emigrantów to osoby pochodzące z mniejszych miejscowości, gdzie o pracę trudno. To może być powód, dla którego zostają za granicą mimo utraty pracy. Część z nich myśli: jeszcze zostań, bo muszę trochę zaoszczędzić. Tam mają jeszcze marzenia.

Na podstawie: K. Iglicka-Okolska, *Emigranci to stracone pokolenie*, m.money.pl

Czynniki utrudniające	Czynniki ułatwiające
•	• .....
•	• .....

Zadanie 30. (12 pkt)

Napisz plan wystąpienia w sprawie emigracji ekonomicznej z Polski. W wystąpieniu tym:

- uzasadnij potrzebę zajęcia się problemem;
- podaj po trzy przykłady trudności, które przyczyniają się do emigracji oraz trudności w państwie, do którego migrują;
- przedstaw po dwie propozycje działań władz państwowych i organizacji pozarządowych zachęcających obywateli do powrotu do Polski i ułatwiających im życie po powrocie;
- wykorzystaj materiały źródłowe z zadań 26–29.

A. Uzasadnienie potrzeby zajęcia się problemem.	....
--	---

B. Przykłady trudności przyczyniających się do emigracji.	<ul style="list-style-type: none"> ● .... ● .... ● .... ● .... ● ....
C. Przykłady trudności w państwie, do którego migrują.	<ul style="list-style-type: none"> ● .... ● .... ● .... ● .... ● ....
D. Propozycje działań władz państwowych w celu zachęcenia obywateli Polski do powrotu i ułatwienia im życia po powrocie do Polski.	<ul style="list-style-type: none"> ● .... ● .... ● .... ● .... ● ....
E. Propozycje działań organizacji pozarządowych w celu zachęcenia obywateli Polski do powrotu i ułatwienia im życia po powrocie do Polski.	<ul style="list-style-type: none"> ● .... ● .... ● .... ● .... ● ....

BRUDNOPIS

Nr zad.	Punkty								
	0	1	2	3	4	5	6	7	8
1	☐	☐	☐						
2	☐	☐	☐	☐					
3	☐								
4	☐	☐	☐	☐					
5	☐	☐	☐						
6	☐	☐	☐						
7	☐	☐	☐						
8	☐								
9	☐	☐	☐	☐					
10	☐	☐	☐	☐					
11	☐	☐							
12	☐	☐	☐	☐					
13	☐	☐							
14	☐								
15	☐	☐	☐	☐					
16	☐	☐	☐						
17	☐								
18	☐								
19	☐	☐							
20	☐	☐	☐	☐					
21	☐	☐	☐	☐					
22	☐	☐	☐	☐					
23	☐	☐	☐	☐					
24	☐	☐	☐						
25	☐	☐	☐						
26	☐	☐	☐	☐					
27	☐								
28	☐	☐	☐	☐					
29	☐								
30	☐								

MWO-P1_7P-142

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce na naklejkę
z nr. PESEL

WYPEŁNIA EGZAMINATOR

SUMA PUNKTÓW	☐	☐	☐							
S	☐	☐								
	0	1								
D	☐									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
J	☐									

9	10	11	12
---	----	----	----

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

KOD EGZAMINATORA

.....
Czytelny podpis egzaminatora

--	--	--

KOD ZDAJĄCEGO